

בלדה למילואים

יוני 1967: יוסף חגואל (22) נפצע במלחמת ששת הימים ואת חייו מציל החובש שלמה אפשטיין ז"ל, שמעשה הגבורה שלו מוכר לכל בזכות השיר "בלדה לחובש" • יוני 2012: יוסף חגואל (67) עדיין עושה מילואים בצנחנים – ואין לו שום תוכניות להשתחרר

ראובן וייס | כתב "ידיעות אחרונות"

כול היה נמלט למקלט סמוך. מי שלא נמלט היה החובש הגרודי אפשטיין, אז בן 27. תחת אש המרגמות גרר אפשטיין את חגואל הפצוע אל קיר המקלט, ואז נשכב מעליו והגן עליו בגופו. "אמרתי לו 'ת' כנס גם אתה למקלט, למה שניפצע שנינו?' נזכר חגואל, 'אבל הוא המשיך לטפל בי וסירב להשאיר אותי מאחור'. רגעים ספורים אחר כך נחת פגז קרוב מאוד אל השניים והעיף את אפשטיין. הוא מת במקום. 'התמלאתי רסיסים בכל הגוף ואת אפשטיין כבר לא ראיתי', ממשיך חגואל בשחזור. 'כשהגיעו לפנות אותי אמרתי להם שיש כאן עוד פצוע שהיה איתי, אבל הם אמרו לי שאין אף אחד. עד כדי כך הוא עף רחוק'.

אפשטיין, שמאוחר יותר הוענק לו עיטור העוז על מעשה הגבורה שלו, נקבר כאלמוני וזוהה רק כמה שבועות אחרי המלחמה. חגואל, שרגליו רוסקו ורסיס אחד נותר נעוץ מאחורי ליבו עד היום, עבר אשפוז ממושך וסדרה של ניתוחים. לבנו הבכור (41) קרא שלמה, על שם החובש שהציל את חייו, ואביו של אפ' שטיין שימש סנדק בכרית המילה שסוקרה בהרחבה בכלי התקשורת.

כשנה אחרי מלחמת ששת ימים הלחין אפי נצר את השיר שכתב אלמגור, ושנה לאחר מכן הוא זכה בפסטיבל הזמר העברי עם הביצוע המרגש של יהורם גאון. לאחר פרסום השיר פנו הוריו של אפשטיין ז"ל לנצר, שאותו הכירו קודם לכן, וביקשו שלא להשמיע את השיר ברדיו שכן ההאזנה לו קשה להם ומכאיבה מאוד. ואכן, במשך שנים רבות הושמע השיר רק בימי הזיכרון לחללי צה"ל. "בגלל שדן אלמגור אמר תמיד שהשיר נכתב יותר מעשור לפני המלחמה, מעולם לא ייחסתי אותו למק' רה שלנו", סיפר אתמול חגואל. "אבל לפני שלוש שנים התארחתי בתוכנית טלוויזיה שעסקה בסיפור שלנו, ואליה הזמנו גם דן אלמגור ואחותו של אפשטיין. בתו' כנית סיפר אלמגור שהוא אומנם כתב את השיר הרבה שנים לפני המקרה, אבל אחרי שהוא קרא

על איד אפשטיין הציל את חייו הוא שינה הרבה ממילות השיר. באותה תוכנית הוא אמר לי במפורש שהוא מאשר לי להגיד שהשיר נכתב עלינו".

יום השנה ה-45 למלחמת ששת הימים תפס את רב-סמל בכיר (במיל') יוסף חגואל בעת שירות מילואים. לא היה בכך שום דבר יוצא דופן, אלמלא היה חגואל כבר בן 67 ומו' שסיפור פציעתו במלחמה התיא הונצח באחד משיריו היפים ביותר של יהורם גאון, "בלדה לחובש".

סביר להניח שחגואל, תושב יהוד, יכול היה לקבל פטור ממילואים בגלל אותה פציעה, אבל זה מעולם לא עלה על דעתו. "כמה פעמים הזמינו אותי לוועדה רפואית כדי להיות מוכר כנכה צה"ל, אבל לא התייצבתי", הוא מגלה. "הרגשתי שמספיק שאני חי, ושאני לא צריך לק' בל עוד משהו מהמדינה. זו גם הסיבה לכך שאני ממשיך עד היום לשרת במילואים. אני עדיין מרגיש שאני חייב למדינה".

אלא שהחוב הזה נפרע כנראה מזמן: על פי נתוני צה"ל חגואל הוא אחד משיאני ימי המילואים בישראל, ועשה עד היום לא פחות מ-2,021 ימי מילואים. "זה יוצא בערך שש שנים ברציפות", הוא מחדד בגאווה ומוסיף: "כל עוד אני מרגיש שאני יכול לתרום וכל עוד מקבלים את התרומה שלי – אמשיך לתת למדינה".

חגואל מוכר כ"הפצוע" מהשיר המפורסם "בלדה לחובש" שכתב דן אלמגור (ראו מילות השיר בעמוד זה). אומנם אלמגור כתב את השיר 11 שנים לפני המלחמה, ב-1956, אך במרוצת השנים הפך השיר למוזוהה מאוד עם סיפורם של חגואל ושל החובש שהציל את חייו, טוראי שלמה אפשטיין ז"ל. וזהו סיפורם:

כשפרצה המלחמה היה חגואל בן 22, משוחרר טרי מהצנחנים, שנקרא לשירות מילואים. הגדוד שלו היה בין פורצי הדרך לעיר העתיקה בירושלים כשנקלע למתקפת מרגמות של הלגיון הירדני. חגואל נפצע קשה מאוד ברגליו ולא יכול היה להמשיך. "הפציעה הייתה די חמורה", הוא מס'

פר. "גררו אותי מעט לאחור, לאזור ששימש מקום לטיפול בפצועים. אלא שבדיוק הת' חיל מטה כבר של מרגמות על אותו מקום, וכל מי שי'

הניצול קרא לבנו על-שם החובש שהצילו

שלמה אפשטיין הקריב את חייו בקרב על ירושלים. כדי להציל את יוסף חגואל * עתה נולד לחגואל בן ושמו בישראל – שלמה

כותרת "ידיעות אחרונות" מיום 3.5.1971